

Sygn. akt III KK 678/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Jacek Błaszczyk

SSN Paweł Wiliński (sprawozdawca)

Protokolant Dagmara Szczepańska-Maciejewska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Józefa Gemry
w sprawie T. K.

obwinionego z art. 92 § 2 k.w. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 8 maja 2019 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego - na niekorzyść.

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 21 sierpnia 2018 r., sygn. akt VI Ka [...],

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w B.

z dnia 10 kwietnia 2018 r., sygn. akt II W [...],

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego
rozpoznania Sądowi Okręgowemu w S. w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 10 kwietnia 2018 r., sygn. akt II W [...], T. K. został uznany winnym popełnienia w dniu 7 sierpnia 2016 r.

około godziny 2.40 w miejscowości G., kierując samochodem osobowym marki N. nr rej. [...], trzech wykroczeń:

- z art. 92 § 2 k.w. polegającego na tym, że w celu uniknięcia kontroli drogowej nie zastosował się do sygnałów świetlnych i błyskowych oznakowanego radiowozu nakazującego zatrzymanie pojazdu;
- z art. 86 § 1 k.w. polegającego na tym, że spowodował zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, iż na widok oznakowanego radiowozu policyjnego z włączonymi światłami błyskowymi i sygnałami dźwiękowymi przyspieszył i jadąc prosto środkiem jezdni w w/w pojazd w ostatniej chwili zjechał na pobocze unikając zderzenia pojazdów;
- z art. 97 k.w. polegającego na tym, że nie dostosował prędkości do warunków drogowych, na łuku drogi w lewo stracił panowanie nad pojazdem, zjechał na lewe pobocze drogi, gdzie uderzył w ogrodzenie, a następnie porzucając pojazd uciekł z miejsca zdarzenia.

Za tak przypisane wykroczenia Sąd Rejonowy wymierzył obwinionemu karę grzywny 2000 zł, a także środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów samochodowych o masie całkowitej nie przekraczającej 3,5 tony na okres 10 miesięcy.

Wyrokiem z dnia 21 sierpnia 2018 r. Sąd Okręgowy w S., sygn. akt VI Ka [...], stwierdzając „wystąpienie tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej” uchylił zaskarżone orzeczenie i na podstawie art. 104 § 1 pkt 7 k.p.s.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. oraz art. 45 § 1 k.w. umorzył postępowanie wobec obwinionego.

Od powyższego prawomocnego orzeczenia kasację wniósł Prokurator Generalny zarzucając mu rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego, to jest art. 45 § 1 k.w., polegające „na błędnym jego zastosowaniu, a mianowicie w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 maja 2017 r. i przyjęciu, że karalność zarzucanych obwinionemu T. K. wykroczeń, których miał się dopuścić w dniu 7 sierpnia 2016 r., ustała z upływem 2 lat od ich popełnienia, to jest z dniem 6 sierpnia 2018 r., co doprowadziło do niezasadnego umorzenia wobec niego - na podstawie art. 104 § 1 pkt 7 k.p.s.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. oraz art. 45 § 1 k.w. - postępowania sądowego w sytuacji, gdy obowiązujący w chwili orzekania przepis art. 45 § 1 k.w. stanowił, że

karalność wykroczenia ustaje w przypadku wszczęcia postępowania w okresie roku od jego popełnienia - z upływem 2 lat od zakończenia rocznego okresu liczonego od czasu jego popełnienia, czyli w niniejszej sprawie z dniem 6 sierpnia 2019 r.”

Podnosząc ten zarzut, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w S. i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna.

Na uwzględnienie zasługuje podniesiony w kasacji zarzut rażącego naruszenia art. 45 § 1 k.w., poprzez błędne przyjęcie, że w sprawie obwinionego zastosowanie znajduje wskazany przepis w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 maja 2017 r., podczas gdy mający zastosowanie do sytuacji obwinionego i obowiązujący w chwili orzekania art. 45 § 1 k.w. nie pozwalał na przyjęcie wystąpienia negatywnej przesłanki procesowej w postaci przedawnienia karalności wykroczenia.

Przypomnieć należy, że Sąd odwoławczy w wyroku wydanym 21 sierpnia 2018 r. przyjął, co wynika z enigmatycznego w swej treści uzasadnienia wyroku, że karalność zarzucanych obwinionemu T. K. wykroczeń, których miał się dopuścić w dniu 7 sierpnia 2016 r., ustała z upływem 2 lat od ich popełnienia, to jest z dniem 6 sierpnia 2018 r. Zastosował w sprawie art. 45 § 1 k.w. w brzmieniu obowiązującym w chwili popełnienia czynu, zgodnie z którym „Karalność wykroczenia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął rok; jeżeli w tym okresie wszczęto postępowanie, karalność wykroczenia ustaje z upływem 2 lat od popełnienia czynu.” Doprowadziło to do umorzenia wobec obwinionego – na podstawie art. 104 § 1 pkt 7 k.p.s.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. oraz art. 45 § 1 k.w. – postępowania sądowego.

Tymczasem ustawą z dnia 23 marca 2017 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 17 maja 2017 r., poz. 966; dalej: ustawa nowelizująca), która weszła w życie w dniu 1 czerwca 2017 r. dokonano nowelizacji art. 45 § 1 k.w., wydłużającej okres przedawnienia karalności wykroczenia, w razie wszczęcia postępowania przeciwko jego sprawcy przed upływem roku od popełnienia czynu. Wprawdzie czyny przypisane

obwinionemu popełnione zostały 7 sierpnia 2016 r., tj. przed wejściem w życie wskazanej zmiany przepisu art. 45 § 1 k.w., jednak zgodnie z art. 6 ustawy nowelizującej do czynów popełnionych przed dniem jej wejścia w życie stosuje się przepisy o przedawnieniu zawarte w tejże ustawie, a zatem art. 45 § 1 k.w. w brzmieniu obowiązującym po 31 maja 2017 r., chyba że termin przedawnienia już upłynął. Jednak, ponieważ postępowanie w tej sprawie wszczęto 7 października 2016 r., tj. przed upływem roku od popełnienia wykroczeń to dwuletni termin karalności tych wykroczeń, liczony zgodnie z brzmieniem art. 45 § 1 k.w. obowiązującym do 31 maja 2017 r., nie upłynął do chwili wejścia w życie wskazanej wyżej ustawy nowelizującej, tj. w dniu 1 czerwca 2017 r. Zatem kwestia przedawnienia karalności winna być w niniejszej sprawie oceniana w oparciu o art. 45 § 1 k.w. w brzmieniu obowiązującym w dacie orzekania przez Sąd odwoławczy, a nie w jego brzmieniu obowiązującym do dnia 31 maja 2017 r., jak przyjął to Sąd Okręgowy w S..

Zgodnie z art. 45 § 1 k.w., w brzmieniu obowiązującym w chwili orzekania przez Sąd odwoławczy i mającym ze wskazanych wyżej powodów zastosowanie do rozpoznawanej sprawy „Karalność wykroczenia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął rok; jeżeli w tym okresie wszczęto postępowanie, karalność wykroczenia ustaje z upływem 2 lat od zakończenia tego okresu.”

Przypisane obwinionemu wykroczenia popełnione zostały 7 sierpnia 2016 r., a postępowanie w ich sprawie wszczęte zostało 7 października 2016 r. (sprawa II W [...], k.12), tj. przed upływem roku od daty jego popełnienia. Dwuletni okres przedawnienia karalności wykroczenia, o którym mowa w art. 45 § 1 k.w. musi być zatem liczony od daty 7 sierpnia 2017 r., tj. okresu roku od popełnienia wykroczenia. Tym samym w zakresie sposobu liczenia terminu przedawnienia na gruncie art. 45 § 1 k.w. Sąd Najwyższy w tym składzie uznaje za trafne stanowisko przyjęte w wyroku SN z 13 grudnia 2018 r., IV KK 490/18. W wyroku tym uznano, że w przypadku wszczęcia postępowania przed upływem roku od daty popełnienia wykroczenia, dwuletni termin rozpoczyna swój bieg dopiero z chwilą zakończenia podstawowego rocznego terminu przedawnienia, do którego odnosi się użyte dwukrotnie w tym przepisie określenie „okres”. Za przyjęciem takiego rozumienia treści art. 45 § 1 k.w., w obecnym brzmieniu, przemawia zarówno

literalne brzmienie tego przepisu jak i to, iż regulacja ta staje się analogiczna do rozwiązań w zakresie terminów przedawnienia karalności funkcjonujących w Kodeksie karnym i Kodeksie karnym skarbowym. Tym samym Sąd Najwyższy w tym składzie, orzekł odmiennie niż w wyroku z dnia 11 kwietnia 2018 r., sygn. akt II KK 362/17 (LEX nr 2487630), w który wskazano, że termin dwuletni powinien być liczony od daty wszczęcia postępowania.

W szczególności zauważyć należy, że wszczęcie postępowania w sprawie nie stanowi „okresu”, jako że jest zdarzeniem jednorazowym z określoną datą dzienną. Jest ono jednak istotne dla liczenia biegu podstawowego rocznego okresu między popełnieniem wykroczenia, a wszczęciem postępowania. Z jego upływem i w razie braku wszczęcia postępowania karalność wykroczenia ustaje. Jeżeli jednak w owym rocznym okresie dojdzie do wszczęcia postępowania, to karalność wykroczenia zostaje przedłużona i ustaje dopiero z upływem 2 lat od zakończenia pierwotnego okresu rocznego, liczonego od popełnienia wykroczenia. Tym samym w przepisie art. 45 § 1 k.w. wskazano w istocie dwa samoistne dla przedawnienia karalności wykroczenia okresy. Pierwszy, to liczony od daty wykroczenia do wszczęcia postępowania podstawowy termin roczny, w razie przekroczenia którego karalność wykroczenia ustaje. Drugi, to okres mający zastosowanie wobec wszczęcia postępowania w okresie roku od popełnienia wykroczenia. W tym ostatnim przypadku karalność wykroczenia ustaje z upływem 2 lat od zakończenia pierwszego – rocznego okresu, a więc wynosi w istocie 3 lata od popełnienia wykroczenia.

W świetle powyższego, wobec spełnienia warunku wszczęcia postępowania o wykroczenia wobec obwinionego T. K. przed upływem roku od daty jego popełnienia, przedawnienie karalności przypisanych obwinionemu wykroczeń popełnionych 7 sierpnia 2016 r. nastąpić powinno zatem dopiero po upływie trzech lat od tej daty, tj. w dniu 7 sierpnia 2019 r.

Z tych względów, stwierdzając rażące naruszenie przepisu art. 45 § 1 k.w., która to obraza miała oczywisty wpływ na treść wyroku, zaskarżony wyrok należało uchylić a sprawę przekazać do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Sąd odwoławczy będąc związany wyrażonym poglądem prawnym

(art. 442 § 3 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w.) rozpozna wniesioną apelację oskarżonego, mając m.in. na względzie treść przepisu art. 45 § 2 k.w.

Z tych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.